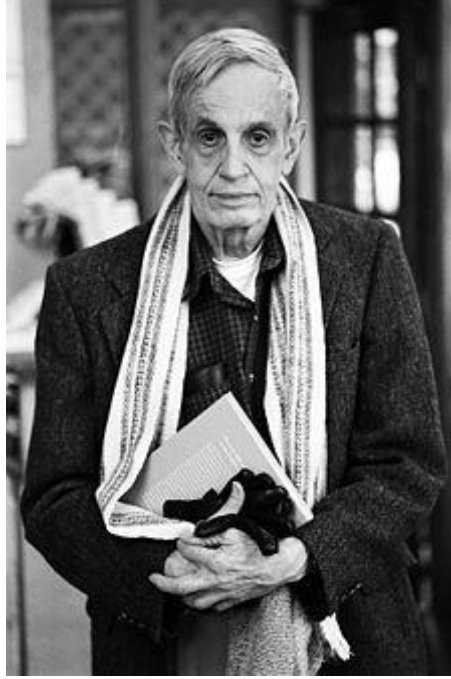

JOHN FORBES NASH

John Forbes Nash, 13 Haziran 1928’de Batı Virginia, Amerika’da dünyaya geldi. Ođluyla aynı adı taşıyan baba John Nash, Teksas A&M Üniversitesi mezunu bir elektrik mühendisi, annesi Margaret Virginia Martin ise bir Latince ve İngilizce öğretmeniydi, Batı Virginia Üniversitesi mezunuydu. 16 Kasım 1930’da kız kardeşi Martha doğdu. İlkokuldan önce anaokuluna kaydolan Nash, henüz çocukken Compton’s Picture Encyclopedia adlı resimli ansiklopediyi okuyor ve birçok şey öğreniyordu. Time Dergisi de ilgisini çekiyordu. Mutlu bir çocukluk geçirdi.

12 yaşındayken evde kendi kendine deneyler yapmaya başladı. O zamanlarda da insanlarla çalışmayı değil, kendi kendine olmayı sevdiği belliydi. Kız kardeşi normal bir çocuktu ancak Nash diğer çocuklardan çok farklıydı, onların oyunları, şakaları Nash’e garip geliyordu, kısa sürede kendini herkesden soyutlamıştı. Annesi ve babası, Nash’in kitap merakını gördükleri için ona bir yetişkin gibi davranmaya, eğitimi teşvik etmeye başladılar.

Nash’in matematik sevdasını ortaya çıkaran eser, lise yıllarında okuduğu, E.T. Bell’in “Men of Mathematics” adlı kitabı oldu. Lisede okuduğu sırada Bluefield College adlı üniversiteden dersler almaya başladı.

Hazırlayan: Kemal Duran, www.buders.com , www.bumatematikozelders.com

Liseyi bitirdikten sonra Westinghouse bursuyla Carnegie Institute of Technology adlı üniversiteye kaydoldu, bölümü ise kimya mühendisliğiydi. Ancak Nash bu bölümden ayrılarak kimya bölümüne, daha sonra da matematiğe geçti. 1948 yılında hem lisans, hem de master derecesini aldı. Mezun olduktan sonra bir donanma projesi üzerinde çalışmaya başladı.

Nash bir süre sonra “Denkleştirme Kuramı” üzerine çalışmak amacıyla Princeton Üniversitesi’ne gitti. Hem Princeton’dan hem de Harvard Üniversitesi’nden teklif gelmişti ancak ailesinin yaşadığı yer olan Bluefield’a yakınlığı ve akademisyenlerinin Nash’e gösterdiği ilgi sayesinde, Princeton’a gitmeyi tercih etti. 1950 yılında doktorasını buradan aldı. Doktora tezi, daha sonra “Nash Dengesi” adını taşıyacak olan, “Oyun Teorisi”nin en önemli parçalarından olan bir çalışmaydı. Bu çalışması 3 makaleyi beraberinde getirdi; “Equilibrium Points in N-person Games” (1950), “The Bargaining Problem” (1950) ve “Two-person Cooperative Games” (1953). Ayrıca cebirsel geometri alanında önemli çalışmalar yaptı. 1951’de Massachusetts Institute of Technology’de (MIT) öğretmenlik yapmaya başladı. 1959’da bu görevinden istifa etti.

1998 tarihli John Nash biyografisi “A Beautiful Mind”, Nash’in homoseksüel ilişkilerinden bahsediyordu. Üniversite yıllarından itibaren bunu saklamamıştı ve çevresi tarafından hor görülmemişti. Kitabın yazarı, Nash’in üniversitedeki erkek arkadaşlarıyla toplantı odasında öpüşüklerini ve bu tip davranışlardan çekinmediğini anlatıyordu. Ancak üniversite sonrası devlet işlerinde çalışırken bu durumu kabul görmemişti, hatta “uygunsuz davranış” nedeniyle tutuklanmış ve işinden kovulmuştu. Eşi Alicia’yla yapılan bir röportajda Alicia, Nash’in homoseksüel ya da biseksüel olmadığını söylemişti ancak Nash bunu hiçbir zaman açık bir şekilde reddetmedi.

Nash, 1958 yılında şizofeni belirtileri göstermeye başladı. Ancak Princeton’da geçirdiği 4 yıl boyunca (1945 – 1949) kayıtlarda yalnız yaşadığı görünse de, bir oda arkadaşının olduğunu düşünüyordu.

Hazırlayan: Kemal Duran, www.buders.com , www.bumatematikozelders.com

1959 yılında yatırıldığı hastanede kendine güvensizlik, depresyon ve paranoyak şizofreni tanıları kondu. Paris ve Cenevre’de bir süre yaşadktan sonra 1960’ta Princeton’a geri döndü, 1970’e kadar birçok kez hastaneye yattı. Bu yıllarda ilaç tedavisini kesmeye karar verdi. Biyografisinin yazarı Sylvia Nasar’a göre yavaş yavaş iyileşmeye başladı, bu süreçte eşi de ona büyük destek verdi.

Nash, çalışmalarının karşılığını almaya 1978 yılında başladı. Bu yıl “John Von Neumann Teori Ödülü”nü, 1994’te ekonomi dalında Nobel Ödülü’nü, 1999’da “Leroy P. Steele Ödülü”nü aldı.

2001 yapımı “A Beautiful Mind” (Akıl Oyunları) adlı film, John Nash’in hayatından esinlenilerek yapıldı ve film 4 Akademi Ödülü kazandı. Senaryo, aynı adlı biyografi üzerine yazılmıştı. Ancak bu biyografi ve Nash’in gerçek hayatı arasında örtüşmezlikler vardı.

Massachusetts Institute of Technology’de, El Salvador’lu bir fizik öğrencisi olan Alicia Lopez-Harrison de Lardé ile tanıştı. İkili Şubat 1957’de evlendi. 1959 yılında eşi Nash’i şizofreni tedavisi için akıl hastanesine yatırdı. Bu olaydan hemen sonra oğulları John Charles Martin dünyaya geldi ancak 1 yıl kadar ismi konulmadı çünkü Alicia, eşinin de bu konuda bir fikir vermesini istemişti. John Martin de babası gibi bir matematikçi oldu ve sonraları ona da şizofreni teşhisi kondu. Nash, Eleanor Stier’den 19 Haziran 1953 doğumlu bir çocuğa daha sahipti ancak ne annesiyle ne de çocuğuyla yakın ilgisi oldu.

Alicia Lopez- John Nash çifti 1963’te boşandı ve 1970’te tekrar biraraya geldi. Bu tarihten itibaren darılıp barışan çift, kendileri hakkında “aynı çatı altındaki iki yabancı” benzetmesini yapmıştı. Nash 1994’te Nobel Ödülü’nü kazandıktan sonra aralarını düzelttiler ve 1 Haziran 2001’de tekrar evlendiler.

Nash, 1945 ve 1996 yılları arasında 23 bilimsel çalışma yayınladı, ayrıca “Essays on Game Theory” (1996) ve “The Essential John Nash” isimli kitapları yazdı. Aynı zamanda “Hex” ve “So Long Sucker” adlı 2 popüler oyunun yaratıcıları arasında. Şu anda Princeton’da matematik üzerine çalışmalar yapmaktadır.

Hazırlayan: Kemal Duran, www.buders.com , www.bumatematikozelders.com